

30. 5. 2012 | poslední aktualizace: 2. 6. 2012 11:03

Ulice jsou na městě to nejdůležitější, říká hlavní urbanista New Yorku

Nejvíc si New York cení živých ulic, říká o svém městě urbanista Alexandros Washburn. "Na dobré ulici, v dobrém městě a v dobré společnosti je procházka vždycky zážitek," myslí si. Jeho poučka zní: "Chceš postavit dům? Nejdřív navrhni chodník."

Magdalena Čechlovská
redaktorka

Šéf městského plánování New Yorku Alexandros Washburn je posedlý ulicemi a hlavně chodníky. Newyorské architektky trápí tím, že je nutí hrubé návrhy kreslit ručně.

Sám prakticky bez přestání skicuje - třeba i při rozhovoru během přestávky pražského urbanistického festivalu reSITE. "Urbanisté musí kreslit, je to stejně samozřejmé, jako že spisovatelé čtou," říká Washburn.

*Ani během rozhovoru nezavřel architekt Alexandros Washburn svůj skicák
foto: HN - René Volfík*

HN: Čeho si všímáte, když poprvé navštívíte nějaké město?

Asi to zní hodně technicky, ale všímám si šířky chodníků. Kolik místa má na ulici chodec, kolik auta.

HN: Podle čeho se pozná, jestli má město dobré urbanisty?

První známkou je život na ulici, jak se na ní lidé pohybují. Jestli jsou energičtí nebo jestli vzbuzují respekt. Někdy se dívám lidem do tváře a vidím: tohle je opravdu veřejný prostor, lidé si své město užívají. Na dobré ulici, v dobrém městě a v dobré společnosti je procházka vždycky zážitek. Ulice jsou podle mě na městě to nejdůležitější, i když z historického hlediska je to jinak.

HN: Proč vlastně teď máte s sebou skicák?

Stále skicuju. Ulice. Jen tak pro sebe si zaznamenávám jejich parametry. Kolik procent zabírají chodníky, kolik auta, jaký je poměr autobusové dopravy k počtu chodců. Když auta zabírají více než polovinu ulice, je to špatné. Když je dobře rozdělena, je tu místo pro chodce, cyklisty, auta i zeleň. Tak vypadá zdravá ulice. Když přeroste doprava, ulice nežije.

HN: Tohle prosazujete v New Yorku?

V New Yorku to už tak většinou je. Opravdu se tím řídíme. Architektům říkáme: chceš navrhnout dům? Tak nejdřív navrhni chodník. Každý, kdo tam chce stavět, musí něco městu dát. Vytvořit veřejný prostor.

HN: V USA má ale každá rodina nejméně dvě auta. Není taková pozornost vůči chodcům neobvyklá?

To ano. Ale v New Yorku to tak je. Kvůli tomu vždycky trvám na tom, aby architekti své návrhy kreslili ručně. Tak si lépe uvědomí perspektivu chodce. Každý, kdo chce ode mě zakázku, tohle musí umět: nakreslit a změřit, jak bude vypadat ulice. Kde jsou budovy, kudy se do nich vchází, kde je parkovací místo a kde chodník. Když to nakreslí, je to více promyšlené. Urbanisté musí kreslit, je to stejně samozřejmé, jako že spisovatelé čtou.

HN: Jak zapadá do vašeho konceptu veřejná doprava? Nemá stigma prostředku pro chudé?

Ne v New Yorku. Tam denně cestuje sedm milionů lidí metrem, to je téměř celá populace města. I bohatí lidé tak cestují. Je to součást města. Pokud někdo navštíví New York a ani jednou nevleze do metra, připraví se o velký zážitek, vůbec nepochopí, co je to žít v New Yorku.

HN: Takže veřejnou dopravu vůbec nemusíte propagovat?

Samozřejmě stále je co zlepšovat a udržovat. Je to velký systém, stále se do něj musí dávat peníze. Ale ani s nejlepším autem na světě se rychleji z Brooklynu do Bronxu nedostanete. I když propaguji chůzi, nejsem na auta vysazený. Jsou součástí moderního života, auta potřebujeme. Ale v New Yorku mají chodci přednost. Nemusíme všechno podřizovat motoristické dopravě. Na druhou stranu nesmí se to ani polarizovat, auta lze s chodci smířit.

HN: Jak se díváte na graffiti? Patří do krásného města?

Ale to se vracíme do osmdesátých let, kdy graffiti bylo všude. To už se změnilo. Asi byste byla zklamaná. Téměř žádné tagy na ulicích, je z toho jen umělecká forma. Občas si někdo nechá na zakázku svůj dům graffiti vyzdobit.

Graffiti a tagy jsou často způsobem, jak se vyjádřit, navzdory systému, který nic takového neumožňuje. V New Yorku je ale mnoho možností, jak se zapojit. Festivaly, slavnosti, akce, při kterých se místní realizují. Chtěl bych, aby každý Newyorčan měl možnost něčím do městského prostoru přispět.

HN: Jak chcete zapojit každého? Není na to New York příliš veliký?

Velké město tvoří malé celky. Bloky. Tak se v New Yorku říká části, kterou každý obyvatel považuje za svou čtvrť. Je to vlastně kus ulice, se kterou se její obyvatel identifikuje. Může žít v osmimilionovém městě a přesto ví, kde jsou jeho děti, kdo je tamhleten blázen, kam asi jde tahle hezká žena. Dobrý urbanista by měl mít cit pro tahle měřítka.

Jsem také architekt a učili mě, že dobrá architektonická řešení lze aplikovat ve větším urbanistickém měřítku. To ale není pravda. Corbusier navrhl vilu Savoye, jejíž principy následně urbanisté uplatnili při výstavbě městské čtvrti. Nefungovalo to. Každé měřítko potřebuje vlastní řešení.

HN: Ale nějaká univerzální pravidla platí?

Ano, například každá čtvrť musí být dobře propojena se zbytkem města. Ve zdravém městě každý chodí kamkoliv, nejsou v něm nedosažitelná místa. Pokud jsou, protože jsou příliš bohatá nebo příliš chudá, začíná izolovanost. To pak není dobré.

HN: Angažujete se pro stavby modrých střech. Co to je?

Modré střechy mají pozdržet dešťovou vodu. V New Yorku máme při velkých bouřích problém s odtokem vody. Když přijde hodně velký déšť, může se zacpat kanalizace, jejíž část pochází z 19. století. Modré střechy by dešťovku na chvíli zadržely a po největším náporu deště by zase vodu nechaly odtéct.

Část Times Square, kterou se podařilo vyhradit pro pěší zónu.

Autoři: [Magdalena Čechlovská](#)

Copyright © 1996-2012 Economia, a.s., Hospodářské noviny IHNED ISSN 1213 - 7693

Informace o inzerci, inzertní kontakt inzerce@ihned.cz, redakční kontakt redakce@ihned.cz. Další kontakty [zde](#).